

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Макро- та мікроекономіка»

спеціальність: 241 «готельно-ресторанна справа»

освітньо-професійна програма: «готельно-ресторанна справа»

інститут, факультет: факультет туризму

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Макро- та мікроекономіка» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа». 2021 р. 10 с.

Розробник:

Мендела Ірина Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від « » травня 2021 р., №

Завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Клапчук В.М.
« » _____ 20__ р.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від « » _____ 20__ р., № _____

Голова

Чорна Л.В.

« » _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0		Нормативна	
Модулів – 1	спеціальність: <u>241</u> <u>«готельно-ресторанна справа»</u> освітня програма: <u>«готельно-ресторанна справа»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Вивчення досвіду організації економічної роботи на підприємствах</u>			
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: <u>екзамен</u>	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання – 1/8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета: вивчення дисципліни «Макро- та мікроекономіка» є формування у студентів сучасного творчого економічного мислення і системи спеціальних знань; вивчення досвіду організації економічної роботи на підприємствах; оволодіння практичними навиками, які необхідні майбутнім спеціалістам для роботи на підприємствах готельно-ресторанної справи.

Завдання дисципліни є вивчення досвіду організації економічної роботи на підприємствах, закладення знань і методів макроекономічного аналізу, створення та закріплення навичок студентів застосовувати поняття і категорії мікро- та макроекономіки до аналізу економічних явищ та процесів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- визначення предмету, його структуру, базові економічні поняття;
- теоретичні питання, які розглядаються при опрацюванні лекційного курсу;
- відмінні ознаки мікроекономіки та макроекономіки;
- основні поняття економіки;
- теорію граничної корисності;
- визначення суті валового внутрішнього продукту та валового національного продукту;
- визначення поняття безробіття та інфляція;
- сутність попиту та пропозиції (сукупного попиту та пропозиції);
- значення монетарної та фіскальної політики в житті кожного;
- питання, що мають практичне значення і застосування і розглядаються під час вивчення курсу на лекційних і семінарських заняттях;
- основні типи задач та методу їх розв'язання.

вміти:

- розрахувати альтернативні витрати виробництва;
- побудувати криву виробничих можливостей;
- аналізувати криву Лоренца;
- розрахувати сукупну та граничну корисність;
- розраховувати ВВП будь-яким методом;
- аналізувати цінові індекси країни;
- розрахувати рівень безробіття та порівняти його з природною нормою;
- змодельовати ринкову рівновагу та показати дефіцит чи профіцит товарів і послуг;
- розрахувати граничну схильність до споживання чи заощадження;
- аналізувати монетарну та фіскальну політики.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ.

Тема 1. Вступ до економіки. Предмет економіки. Завдання та інструменти економіки. Можливості та обмеження економіки. Сутність мікроекономіки. Макроекономіка як наука. Диференціація доходів.

Тема 2. Основні поняття економіки. Суб'єкти економіки. Національна економіка і економічна система. Функції економіки. Методологія економіки. Модель кругових потоків. Альтернативна вартість. Крива виробничих можливостей.

Тема 3. Теорія граничної корисності і поведінка споживача. Поняття потреби, види потреб. Економічні блага, їх класифікація. Поняття корисності, її особливості та спосіб досягнення. Сукупна та гранична корисність. Закон Госсена. Криві Енгеля.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ.

Тема 1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Система національних рахунків. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний продукт. Методи розрахунку ВВП. Інші показники СНР.

Тема 2. Макроекономічна нестабільність (безробіття та інфляція). Сутність економічних циклів. Сучасна теорія циклів. Безробіття. Природний рівень безробіття. Закон Оукена. Сутність інфляції та її види. Крива Філіпса. Цінові індекси.

Тема 3. Ринковий попит та пропозиція. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Ринкова рівновага. Попит. Сукупний попит. Цінові та нецінові чинники впливу на попит. Пропозиція. Сукупна пропозиція. Цінові та нецінові чинники впливу на пропозицію. Еластичність попиту та пропозиції. Ринкова рівновага.

Тема 4. Грошовий ринок і монетарна політика. Закон суб'єктивної цінності. Грошові агрегати. Види грошей та грошова маса. Сутність монетарної політики. Види грошово-кредитної політики. Споживання та заощадження, їх сутність.

Тема 5. Фіскальна політика. Сутність фіскальної політики. Види бюджетно-податкової політики. Державний бюджет. Державний борг. Державний дефіцит. Крива Лаффера.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основні поняття економіки.												
Тема 1. Вступ до економіки.	10	2	2	0	0	6	12	2	0	0	0	10
Тема 2. Основні поняття економіки	12	2	2	0	0	8	12	0	2	0	0	10
Тема 3. Теорія граничної корисності і поведінка споживача	10	2	2	0	0	6	12	2	0	0	0	10
Разом за змістовим модулем 1	32	6	6	0	0	20	36	4	2	0	0	30
Змістовий модуль 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.												
Тема 1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	11	2	1	0	0	8	14	2	2	0	0	10
Тема 2. Макроекономічна нестабільність (безробіття та інфляція)	11	2	1	0	0	8	10	0	0	0	0	10
Тема 3. Ринковий попит та пропозиція. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Ринкова рівновага.	12	2	2	0	0	8	10	0	0	0	0	10
Тема 4. Грошовий ринок і монетарна політика.	12	2	2	0	0	8	10	0	0	0	0	10
Тема 5. Фіскальна політика	12	2	2	0	0	8	10	0	0	0	0	10
Разом за змістовим модулем 2	58	10	8	0	0	40	54	2	2	0	0	50

Модуль 2												
ІНДЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Усього годин	90	16	14	0	0	60	90	6	4	0	0	80

5. Теми семінарських занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до економіки.	2
2	Основні поняття економіки.	2
3	Теорія граничної корисності і поведінка споживача.	2
4	Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Макроекономічна нестабільність (безробіття та інфляція).	2
5	Ринковий попит та пропозиція. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Ринкова рівновага.	2
6	Грошовий ринок і монетарна політика.	2
7	Фіскальна політика.	2
Всього:		14

5. Теми семінарських занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття економіки.	2
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Макроекономічна нестабільність (безробіття та інфляція).	2
Всього:		4

6. Теми практичних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія граничної корисності та поведінки споживача	6
2	Аналіз поведінки споживача	8
3	Мікроекономічна модель підприємства	6
4	Інституційні аспекти ринкового господарства	8
5	Держава в системі макроекономічного регулювання	8

6	Механізм зовнішньоекономічної діяльності	8
7	Ринок праці та соціальна політика	8
8	Економічне зростання	8
Всього:		60

9. Індивідуальні завдання

1. Макроекономічний підхід до дослідження економічних процесів.
2. Цілі економічної політики.
3. Агрегування в макроекономіці.
4. Сектор домогосподарств (Households).
5. Моделювання в макроекономіці.
6. Одночасна рівновага на ринку благ і на грошовому ринку (модель IS-LM).
7. Модель «AD-AS» як базова модель макроекономічної рівноваги: коротко- і довгострокова рівновага.
8. Процентна ставка та її роль в економіці. Номінальна та реальна процентна ставка. Рівняння та ефект Фішера.
9. Моделі економічної рівноваги “витрати-випуск” та “вилучення - ін’єкції” за умов приватної економіки: графічна інтерпретація та економічні пояснення.
10. Антициклічне регулювання економіки: сутність, концепції та інструменти.
11. Криві байдужості та їхні властивості.
12. Виробнича концентрація як спосіб монополізації ринку.
13. Процент: теорії позичкового відсотка. Процентні ставки.
14. Економічна основа торгівлі: спеціалізація та порівняльна перевага.
15. Торговельні бар’єри: економічний вплив тарифів та квот.

10. Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, метод проєктів, практичні методи (вправи).

11. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання;
- 4) тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1, 2							Тестування	Тестування	Сам.робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	№1	№2		
5	5	5	5	5	5	5	20	20	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник.: У 2 кн. Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. За ред. С. Панчишина і П. Островерха. 4-те вид. випр. і допов. Київ: Знання, 2006. 723 с.

14. Рекомендована література

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 688 с.

2. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка: Навч. посібник / [З.Г.Ватаманюк, О.З.Ватаманюк, Н.І.Гнатюк та ін.]; за ред. О.З.Ватаманюка. Львів: Інтелект-Захід, 2011. 656с.

3. Мендела І.Я. Методичні рекомендації з дисципліни «Макроекономіка» для студентів галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Інституту туризму. Івано-Франківськ, 2011. 50 с.

4. Мендела І.Я. Мікроекономіка: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: «Фоліант», 2012. 102 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Мендела І.Я. Методичні рекомендації з дисципліни «Макроекономіка» [Електронний ресурс]. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/6924>

2. Макроекономіка [Електронний ресурс]. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/np_2015.pdf

3. Макроекономіка [Електронний ресурс]. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_2016-for_ET.pdf

4. Наукова бібліотека ПНУ. URL: – <http://lib.pnu.edu.ua/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.